

- Mester, tékozló fiú voltam, de íme hazatértem én!
- Mester, Zakeus voltam, de íme üdvösség költözött házamba!
- Mester, lusta szolgál voltam, de íme a talentumokat kamatoztattam!
- Mester, lévita voltam, de nézd, a szenvedőhöz lehajoltam!
- Mester, bűnös asszony voltam, de nézd, angyallá tisztultam!...

Így készítsünk utat Jézus érkezésének! Legyünk teljesek ezzel az elhatározással, hogy ne csak formáság legyen a mi ünnepünk, hanem életformáló áldott valóság. Ámen.

KERESZTES SÁNDOR

PÉTER, A KŐSZIKLA

Mt 16,18

A székely embernek különösebbképpen nem kell bemutatni a sziklát. Balladák, legendák, népdalok, népmesék középpontjában megtalálható, s mint Órkó, Ünökő, Likaskő, Oltárkő izen az utókornak különböző történeteket. De túl a szívhez szóló hagyományokon, a székely ember a valóságban is sokszor látja a sziklát.

— Ha ekéjét beleakasztja a földbe, helyenként éles csikorgással súrolja a sziklát.

— Ha tempós lendülettel húzza a kaszát, helyenként ki kell, hogy zökkenjen a ritmusból, mert ott fekszik a kaszát ölő szikla.

— Ha a fadóntás gondjával vagy a kirándulás megnyugtatásával járja a Hargitát, a fenyők gyökere között megtalálja a sziklát. Vagy megtalálja növényzetet nem tűrő egyeduralkodóként is, amelyre csak a nyakficam kockázatával lehet feltekinteni.

Ha a fa jellemző a székelység életére, hiszen mindenütt „Erdővidék“ a mi hazánk, ugyanakkor a szikla is jellemző, hiszen egymagában vagy darabra törve, haszontalanul heverve vagy hasznosan beépítve, de mindenütt megtalálható.

Ennek a sziklának sok tulajdonsága ismerős előttünk. Mindenekelőtt: tömör, súlyos, erős, rendíthetetlen. Nem tévedünk, amikor a hasonlatban így nyilatkozunk: erős, mint a szikla, dacos, mint a szikla, sziklanyugalma van és így tovább.

A szikla tulajdonságait Jézus is ismerhette. Ő, aki rajongott a természetért, aki beszédeiben megszólaltatta még a vadvirágot is, bizonyára járt a Sínai-vagy a Nébő-hegy sziklái között. S akiben mély nyomot hagyott minden életrezdülés, hogyan hagyott volna mély nyomot egy-egy sziklaszál sokatmondó néma beszéde? Hogyan ismerte volna fel a szikla évezredekkel dacoló erejét; hogy a vihar, amely az erdőket, városokat földig tarolja, alig hagy nyomot tömör, súlyos testén; s hogyan ismerte volna fel, hogy népek jönnek, népek elmúlnak, de még akkor is áll a szikla, az idők szemtanúja?!... Hát akkor a maga helyén miért nem hivatkozott rá? Léleképítő munkájában miért nem alkalmazta tömör alapnak? Cézárea Filippi környékén hogyan mondhatta Péternek: te kőszikla vagy és reád építem fel az én anyaszentegyházamat? Vajon ő, aki tisztában volt a szikla tulajdonságaival, hogyan tévedhetett ekkorát? Hát nem az lett volna a helyesebb, ha így szól: kősziklára építem fel az én anyaszentegyházamat?! Hát egy embert, legyen az Péter vagy bárki más, a megmaradás szempontjából fölébe lehet-e emelni a sziklának? Hát nem azt bizonyítja az élet, hogy az ember esendő, múló lény? De igen, testvéreim, s mégis, amikor Jézus Péterre és nem a kősziklára alapozott, nem tévedett. Nem tévedett, mert bár igaz, hogy erős a szikla, az ember annál mégis erősebb. Erősebb, mert az ember maga a mindig

megújuló élet. Erősebb a végtelenből végtelenbe nyúló értelmével, a lelkével, az érzéseivel. Erősebb, mert az embernek van saját akarata, vágya, cselekvése, amíg a kőszikla csak élettelen anyag. A szellem elsődlegességét hirdeti ez a tétel, az anyag felett álló hatalmát. Ha a sziklából villám vagy vihar egy darabot kiharap, a csonkaság megmarad, sőt tovább gyarapodik az, de ugye, igazolja az élet, hogy az ember kiújulhatja s ki is újulja a csonkaságokat?! A kősziklát, az anyagot az ember már az ókorban szétporlasztotta, de ugye, hogy világtragédiák sem tudják megölni az egyetemes életet?!

Ezért választotta Jézus Pétert, az *embert*, alapnak.

S hogy nem tévedett, azt sok példa igazolja:

1. Mózes, amikor hazát kereső útján isteni sugallatra megfogalmazta a tízparancsolatot, korának egyik legerősebb anyagára, kőre véste azt. De kérdezem: vajon a tízparancsolat megmaradt volna-e ezer évekig, ha csak kőbe vési és nem emberi szívekbe, eleven lelkiismeretekbe? Bizonyára nem! A kőtáblák széttöredeztek, porukat is elsodorta a pusztai szél, de mert emberek kapták és emberi felelőséggel mindig továbbadták, ma is megvan ma is törvény a tízparancsolat.

2. Ha szétnézünk gyönyörű hazánkban, csaknem minden vidéken találunk erődítéseket, kő- vagy földvárakat. Talán a világnak még nincs egy ilyen sarka, ahol a védelmi építmények oly gyakran előfordulnának, mint itt. A megmaradás vágya, a veszély kényszere szülte ezeket a várakat, hiszen a népvándorlástól erre-felé sokszor becsapott ide a harc hulláma. De kérdezem: vajon megmaradt volna-e a haza s megmaradhatunk volna-e mi, ha elődeink minden sziklára csak várat építenek, de honszeretetet, élniakarást nem építenek az érező szívekbe? Bizony nem, mert a vár csak akkor védi a népet, ha a nép védi a várat!

Bizony, Jézus nem tévedett, de bölcsen cselekedett, amikor nem az anyagra, nem a kősziklára, hanem Péterre, az *emberre*, az *élsziklára* épített.

Hosszú lenne elsorolni, hogy kik és miben voltak Péterek, hosszú lenne felmutatni az evangéliumot valló, egyházat építő szíveket, hiszen Péter apostol és a kiemelkedő személyiségek, hősök mellé fel kellene zárkóztatni a föld népét is, s ezért elég, ha ennyit megállapítunk: az egyháznak mindig szüksége volt Péterekre, s a korok mindig is megszülték azokat! És ez a szükségesség ma is hallatja szavát. Mert ebben a korban is, amikor látni sem lehet az erős anyagok vége-hosszát, amikor a sziklánál erősebb ötvözeteket készítenek, ebben a korban is az egyház csak az emberre épülhet. Mert mind lehet a cement, de ha nincs érező emberi szív, a templom akár össze is dőlhet! Mind lehet a méz, de ha nincs érező emberi szív, a falak csúfosan levetkőzhetnek! Mind lehet az evangélium, de ha nincs érező szív, amely megélje azt, akkor a jézusi igazságok el is tűnhetnek! S ha a templom mégsem dől össze, ha a falak időről időre újba öltöznek, ha vasárnapról vasárnapra megszólal a harang s ti családias szeretetben körülülitek a szőkeket, azt jelenti, hogy ma is vannak kőszikla, helytálló, kemény tartású Péterek! Péterek, szívek, érező emberek, akikre hagyakozhat, számíthat Jézus s annak földi közössége, az anyaszentegyház.

Ha ma Jézus megjelenne köztünk s szóra nyitná ajkát, bizony sokakra mutatva ma is elmondhatná: „te Péter, és ezen a kősziklán építem fel az én anyaszentegyházamat.“

— Péter vagy te, aki szellemi és anyagi áldozatoddal szolgálod a közösséget.

— Péter vagy te családanya és családapa, aki nemcsak önmagadért, gyermekeidért, de egyházadért is verejtékezel!

— Péter vagy te, aki eljössz a templomba, hogy tégy, imádkozz önmagad mellett egyházadért is!

Legyenek hát áldottak ezek a sziklák, ezek a szívek, ezek az emberek, akik fundamentumként önmagukat adják! Legyen áldott a kéz, amely dolgozik azért, hogy imára kulcsolódhassék! Legyen áldott a váll, amely a közterhek alatt nem remeg! Legyen áldott a homlok, amely mögött nemcsak személyi, de közösségi gondok is meghúzódhatnak! Legyen áldott a jellem, a becsület, amely péteri maradt!

Ne fogyjanak hát ki soha az ilyen kősziklák! Szülessenek, jöjjenek mindig az újabbak, hogy sohase sirassuk az alap, a szikla porlását, de birtokoljuk a jövőt, az életet. Amen.

AZ ESZMÉNYKÉP VONZÁSÁBAN

Mt 9,9

Vannak életreszólóan emlékezetes alkalmak az életben. Elmúló pillanatok ezek is, de tartalmuk megmarad lelkünkben, emlékezetünkben, miként a lehulló faleveleket is megőrzi az évszázados erdők mélyének avara.

Ilyen ez a mai alkalom is.

Ünnep. Egy ifjú nemzedék unitárius hitben való megerősödésének, hitéről való bizonyoságtévéésének és önálló egyháztaggá fogadásának ünnepi alkalmá. Ünnepe, mert ebben az önmagát kereső világban az ifjú nemzedék egy maroknyi csoportja eszményképre talált, és nyilvánosan is elkötelezi magát ennek követésére.

Minden nemzedéknek, amely nem akarta eltékozolni életét, minden kornak, amely maradandó nyomot hagyott az emberiség történetében: szüksége volt eszményekre. Eszmény- vagy mintaképre, amelynek elérését, megvalósítását célul tűzte ki, amelyet követni, megvalósítani akart. Így igaz ez ma is. Ahogyan korunk egyik nagy tudós-gondolkodója, Selye János vallja: „Jó, ha van mintaképünk, amelyet tőlünk telhetően követünk.“ Még akkor is, ha: „Az eszmények nem azért vannak, hogy elérjük őket, hanem hogy mutassák az utat.“

Milyen életeszmenyt választottak s vallanak magukénak ezek az ifjak?

Egyházunk négy százéves múltjának, a tiszta jézusi kereszténység dávidferenci örökségének megfelelő, sajátos életeszmenyt választottak: az ember Jézust. Istennek legjobb, legigazabb gyermekét. Minden korok legnagyobb emberét, aki „tegnap és ma is örökké ugyanaz“. És aki mégis más, olyannya más, mint mind-megannyi korok embere! Benne, minden korok emberétől különböző „másságban“ látták meg, hogy mit tervezett Isten az emberrel. Ez az, ami Jézusban lenyűgöző, magával ragadó, növekedésre, tökéletesedésre indító.

Mi ez a „másság“, Jézusnak minden korok emberétől való különbözősége?

Azok számára, akik felfedezték-megismerték az ember Jézus „mérhetetlen gazdagságát“, akik Mesterüknek, eszményképüknek érzik Őt, azok számára ez a „másság“, különbözőség abban jelentkezik, ami minden kétséget kizáróan Jézus kortársait is megragadta, lenyűgözte, követésre indította. Talán csak személyes valóság formájában lehet a legszebben megfogalmazni, elmondani mindezt. Valahogy így:

— Jézus, te olyan más vagy! Más és több, mint a hétköznapi ember! Ember még így nem beszélt, nem tanított, mint Te! Ma is úgy jelensz meg, hogy az emberi életnek egyetlen szóval új irányt mutass. Értelmet adj. Láttad, hogy egy Máté nevű ember ül a vámnál. Kövess engem! — szólított meg. S ő fölkelt és követett! — S a hatás nem maradhatott el: a nép álmélkodott tanításon, mert úgy tanítottál, mint akinek hatalma van — nem úgy, mint az írástudók és farizeusok.

Szavad ma is törvényerővel bíró, világos beszéd. A felelősség alól kibújni akaró mellébeszélés, és köntörfalazás nélküli egyenes beszéd: „Hallottátok a régieknek szóló parancsot... Én pedig azt mondom néktek...“ Mennyire más vagy Te ilyenkor is, mint hétköznapijaink kitérő válaszokat adó embere!

S milyen következetesen összegeztetted cselekedeteidet szavaiddal! Nemcsak hirdeted Isten és az ember szeretetét mint hited és életed legfőbb parancsolatát: cselekszed is! Mert tudod, hogy hittal élni annyi, mint híven élni: s hogy „élni annyi, mint cselekedni“!

Te vendégségbe mérsz a vámszedőhöz, akit mindenki elkerül, megvet, lenéz. Te kiállsz a házasságtörő asszony mellett, hogy megtérésre, újjászületésre indítsd, amikor mindenki ellene van, életére tör. Te magadhoz hívod a gyermekeket és megáldod őket, amikor mindenki szabadulni igyekszik tőlük, vagy türelmetlenül elkergeti őket. Te megbocsátasz Péternek, amikor ő saját magát vádolja, kárhoztatja. Te észreveszed az adakozó özvegyet, és dicséred őt, amikor senki sem akar tudni róla. Te szereted, pártfogásodba veszed és boldognak nevezed a szegényeket, amikor mindenki lenézi őket, amikor mindenki gazdagság után eped, sóvárog és törtet. Te lehajolsz és megmosod a tanítványok lábát, még ha nem is értik tetteidet. Te a betegek segítségére sietsz, és a gyógyulás reményét